

شنبه‌های آموزشی

۲۳ مرداد ۱۴۰۰

14 August 2021

۵ محرم ۱۴۴۳

ویژه کارکنان شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و شوراهای اسلامی شهر و روستا

بیماریهای عمومی گیاهان زینتی

پوسیدگی سفیدریشه یا پوسیدگی تار عنکبوتی (بخش نخست)

بیماری پوسیدگی سفیدریشه درختان که بر اثر قارچ عسلی آرمیلاریا (Honey mushroom/ *Armillaria mellea*) ایجاد می شود دارای انتشار جهانی است. در ایران اولین بار در سال ۱۳۳۵ از اطراف تهران از روی ریشه سیب جمع آوری گردید. این قارچ علاوه بر درختان میوه به درختان جنگلی و برخی از درختچه های زینتی مانند رز نیز حمله می کند و در واقع قارچی چند میزبان است. در برخی مناطق اهمیت آن از پوسیدگی ریشه با عامل *Rosellinia* بیشتر است. علاوه بر رز به گیاهان زینتی دیگر مانند توت، چنار و صنوبر نیز حمله می کند. عامل بیماری *Armillaria mellea* یک قارچ انگل اختیاری است که روی درختان چوبی زینتی مانند چنار، سپیدار، شمشاد نعنایی، شمشاد رسمی، اوجا، تبریزی، نارون، عرعر، کاج، سرو و رز و روی گیاهان یکساله زینتی مانند شمعدانی و اطلسی گزارش شده است. یکی از مهمترین عوامل پوسیدگی ریشه و زوال درختان پره (*Populus euphratica*) در بیشه زارهای حاشیه رودخانه دز در دزفول، قارچ *Armillaria mellea* است که بدنال تنش های کم آبی، خسارت سوسکهای طوقه خوار و ریشه خوار کپنودیس و ضعف فیزیولوژیک درختان پره خطر ساز می گردد.

بطور کلی عامل بیماری پوسیدگی سفید ریشه در جهان تا کنون از روی ۱۷۰ گونه گیاهی شامل ۶۳ جنس از ۳۰ تیره گیاه اوندی و ۳ جلبک گزارش شده است. علایم بیماری مانند علایم سایر قارچ های خاکزی است که بصورت زوال عمومی و سبز خشکی درخت است که قابل تشخیص از سایر بیماری های ریشه مانند *Armillaria* و *Phytophthora* نیست. در خزانه و باغها، درختان و نهال های آلوده در اثر حمله قارچ سریعاً از بین رفته، بطوریکه برگ ها بصورت سبز خشک و میوه ها بصورت نارس روی اندام های هوایی، حتی در فصل زمستان دیده می شوند. برگهای درختان آلوده زرد شده و قبل از پاییز می ریزند، گاهی گل و میوه نیز ریزش کرده و پوست تنه به رنگ قهوه ای تیره در می آید. سرشاخه ها بتدریج خشک شده و در نهایت تمامی درخت می خشکد. علایم بیماری روی ریشه های فرعی تا زمانی قابل مشاهده هستند که ریشه های فرعی توسط بیماری از بین نرفته باشند، ریشه های فرعی آلوده توسط میسلیوم های سفید پنبه ای پوشیده می شوند که پس از مدتی ریشه های فرعی کاملاً از بین می روند. این میسلیوم ها پس از مدتی قهوه ای رنگ شده و سپس

سیاه رنگ می شوند. وجود میسلیم های بادبزنی مانند زیر اپیدرمی از علایم تیپیک این بیماری است. گیاهان تحت تنش آبی و یا کمبود مواد غذایی اغلب مورد حمله قرار می گیرند.

علایم بیماری پوسیدگی سفید ریشه یا تار عنکبوتی (A) علایم بیماری پوسیدگی سفید شامل زردی، کاهش برگ ها در اثر تنش آبی و غذایی وارد شده به درختان کاج، (B) اندام های بارده قارچ (C) رشد میسلیمی قارچ زیر پوست درختان الوده، (D) ریزومورف های سیاه رنگ، کلفت و منشعب قارچ زیر و روی پوست ریشه و ساقه الوده، (E) چوب درختان الوده و تنه اسفنجی و ضعیف شده که توانایی نگهداری درخت را ندارد.